

**Сектор культури молоді і спорту
Теофіпольської райдержадміністрації
Теофіпольська центральна районна
бібліотека**

«Життєвий вир Тютюнника»

(бібліодайджест)

Теофіполь

2020

23 квітня 1920 року народився Григорій Михайлович Тютюнник (за паспортом – Єгор) в селі Шилівка (нині село Зіньківського р-ну Полтавської обл.).

Хата Ївги Федотівни Буденної, матері Григорія. Фото Л.Каплун

Він пройшов непростий життєвий шлях. Закінчив Зіньківську середню школу у 1938 році.

Школа, до якої ходив Григорій. Фото Л.Каплун

Ще будучи школярем 10 класу, опублікував вірш «Комсомолец» (1937 р.) у районній газеті «Більшовик Зінківщини». Після закінчення школи вступає до Харківського університету на філологічний факультет. Під час навчання стає членом літературної студії, що була літературним об'єднанням при Спілці радянських письменників України.

Не стояв осторонь і коли розпочалась Друга світова війна, тому 28 червня 1941 року пішов добровольцем на фронт у складі студентського батальйону. Влітку 1942 р. потрапив до німецького полону. Через рік втік із концентраційного табору і долучився до партизанського руху на Кіровоградщині. Поранений 29 грудня 1943 року, знову потрапив у полон, але згодом, у квітні 1944 р., втікає з полону і приєднується до партизанського з'єднання майора В. Кокіна «За Батьківщину», що діяло на території Чехословаччини. Через важкі поранення був комісований та у квітні 1945 року повернувся додому інвалідом війни 2-ої групи. Закінчив Григорій Тютюнник Харківський університет в 1946 році і пішов працювати за фахом учителем української мови і літератури у Львівському технікумі культосвіти. Потім свою педагогічну діяльність продовжив у школі м. Кам'янка-Бузька.

Свою літературну діяльність автор численних прозових творів, віршів і публікацій розпочав 1950

року. Перше опубліковане оповідання «Мирон Розбийгора» датоване 1950 роком. Перша збірка новел «Зорані межі» (1951 р.) викликала контрверсійні відгуки критики. Від 1956 р. – член спілки письменників СРСР, співробітник журналу «Жовтень», завідував відділом прози з 1956 по 1958 рр., в якому опублікував дві частини роману «Вир» (1956 р.), що став вершиною творчості Григорія Тютюнника. За його мотивами у 1983 році режисер Станіслав Клименко зняв художній фільм «Вир».

За життя письменника не настигла слава. Він її зовсім не прагнув. Хотів, щоб читали, щоб розуміли. А тому писав просто і жив просто, як ті селяни, що стали героями його роману «Вир». Саме за цей роман Григорій Михайлович отримав найвищу в Україні творчу відзнаку за вагомий внесок у розвиток культури та мистецтва і став Лауреатом Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка в 1963 році посмертно. В його доробках була також і перекладацька робота. Переклав українською мовою «Калину красную» В. Шукшина, яку було видано в Києві 1978 та 1986 роках. Якби Тютюнник не став письменником, він обов'язково відбувся б як мовознавець, бо з приводу лише одного слова Григорій Михайлович міг провести цілу наукову лекцію, дуже любив мову полтавського краю і рідну природу.

«Він мав талант людяності, і вроджений, і вистражданий. Справжній талант не дається без болю і муки, як і саме життя. А ще життя не дається без любові... Мало – бачити, мало – розуміти. Треба любити... Бо любов, то найвищий дар, який коли не будь може отримати людина...» писав про Григорія Тютюнника його молодший брат, відомий письменник Григір Тютюнник.

Брати Тютюнники

Друга світова війна залишилася у тілі Григорія Тютюнника на все життя – уламком сталі, що носив під самісіньким серцем. Письменника було поранено в легеню, інколи осколок давав знати про себе – рухався, спричиняючи неймовірний біль. У квітні 1949 року Григорію Тютюннику довелося лікуватися в лікарні у

Львові, де він саме працював. Однак лікарі побоялися чіпати осколок. А Григорій «згорав» від високої температури майже два тижні. Чергові лікарі тоді порадили дружині письменника їхати до Києва – шукати Амосова. Микола Михайлович зробив йому операцію, котра тривала чотири з половиною години. Вийшовши з операції, знаменитий хірург просто втратив свідомість.

На початку літа 1961 року Григорій Тютюнник написав матері: «Як приїду, то буду відпочивати до самої зими і не візьму з собою ні машинки, ні пера...». Однак приїхати до матері того літа йому так і не судилося. Івзі Федоровні самій довелося їхати до Львова, аби провести в останню путь свого Горю – 29 серпня 1961 р. у письменника не витримало серце. Поховали його на Личаківському цвинтарі у Львові.

Використана література:

1. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. Кн.2: Друга половина ХХ ст. – Київ: Либідь, 1998.- 456 с.
2. **Тютюнник Г.М.**
Вир: роман / Г.М. Тютюнник; передмова Т. М. Панасенко.- Харків: ТОВ « Будинок друку », 2013.- 543 с.
3. Універсальний літературний словник – довідник.- Донецьк: ТОВ ВЕФ « БАО », 2008.- 432 с.

Електронні ресурси:

1. Тютюнник Григорій Михайлович — Вікіпедія uk.wikipedia.org > wiki > Тютюнник_Григорій_Миха...
2. «Він мав талант людяності і вроджений і вистражданий ... pubip.edu.ua > node
3. Григорій Тютюнник був людиною великої щедрості: Олесь ...www.poglyad.tv > КУЛЬТУРА
4. Атлантида братів Тютюнників – ЛітАкцент – світ сучасної ...litakcent.com > atlantyda-brativ-tjutyunnukiv
5. Львівський вир Григорія Тютюнника - ZAXID.NETzaxid.net> lvivskiy_vir_grigoriya_tyutyunnika_n1237...

*Я знаю одне, що треба писати хороші твори,
а хороші вони будуть тільки тоді,
коли писатимемо правду.
(Григорій Тютюнник)*

Склала:

Л.Л. Кравченко

**Відповідальна
за випуск:**

С.А. Рудик